

Tjärnmyrans övnings- och skjutfält (TM0064), Sollefteå kommun, Västerbottens län

Värdebeskrivning

Tjärnmyrans övnings- och skjutfält ligger strax söder om Sollefteå centrum. Skjutfältet anskaffades 1939 och området har en lång historia av militär verksamhet. Förändrad stridsteknik och modernisering av armén krävde större övningsområden vilket under 1970-talet ledde till att fältet utökades till sin nuvarande omfattning på ca 1 800 hektar.

Stormyran, ingående i Tjärnmyrans övnings- och skjutfält, är ett område på ca 4 800 ha i direkt anslutning till Tjärnmyran. Skjutning med granatkastare och artilleri har pågått här sedan 1940-talet och fram till 1970-talet eftersom Tjärnmyran under denna period bestod av ett begränsat område. Omlokaliseringen av Trängregementets verksamhet till Tjärnmyrans övnings- och skjutfält i början av 1990-talet ledde till utökad verksamhet och behov av ytterligare mark för grundläggande utbildning och stridsskjutningar. Till följd av detta utvidgades Tjärnmyrans övnings- och skjutfält till att även omfatta området Stormyran.

Länsstyrelsen i Västernorrland utfärdade 1994-06-27 tillstånd för Försvarsmakten att bedriva militär verksamhet på Tjärnmyrans övnings- och skjutfält. Miljötillståndet innefattar verksamhet på både Tjärnmyran och Stormyran.

Genom försvarsbeslut 2000 inriktades verksamheten i Sollefteå mot hemvärns- och frivilligorganisationen. I och med försvarsbeslut 2004 flyttades verksamheten i Sollefteå till Härnösand och förutom verksamhet vid skjutbanan upphörde den militära övningsverksamheten på fältet. Återinrättandet av Västernorrlands regemente I 21 i Sollefteå med Jämtlands Fältjägarbatal i Östersund 2022 innebar att övnings- och skjutverksamheten på fältet återupptogs.

Övnings- och skjutfält utgör nödvändiga produktionsresurser för Försvarsmaktens övningar med förekommande utrustning och vapensystem. Tjärnmyrans övnings- och skjutfält kan nyttjas av samtliga förband inom Försvarsmakten och det kan på området genomföras olika övningsmoment med skarp ammunition från flera skjutområden samtidigt med riskområdena belägna inom fältets egna gränser. Sådana övningar kan enbart genomföras på särskilt anordnad mark som fritt kan disponeras av Försvarsmakten. Området Stormyran kan nyttjas för grundläggande och tillämpade övningar samt som målområde för indirekt eld.

Riksintresseområdet som utgörs av Tjärnmyrans övnings- och skjutfält inklusive skjutfältsdelen Stormyran är fundamentalt för det återinrättade regementets möjligheter att bedriva ålagd övnings- och utbildningsverksamhet.

Bedömning av påtaglig skada

Påverkansområden och exempel på åtgärder som kan medföra påtaglig skada

För att tydliggöra vad som kan medföra påtaglig skada på riksintresset så identifierar och redovisar Försvarsmakten påverkansområden. För Tjärnmyrans övnings- och skjutfält finns ett utpekat *påverkansområde för buller eller annan risk*. Mer information om olika påverkansområden finns i riksintressekatalogerna.¹

Påtaglig skada bedöms kunna uppstå när åtgärder medför direkta eller indirekta begränsningar gällande den verksamhet som kan genomföras på området utifrån vad som bedömts vara omistligt på den aktuella platsen. Nedan listas några exempel på åtgärder som kan medföra påtaglig skada på aktuellt riksintresseanspråk.

- Tillkommande av ny störningskänslig bebyggelse (ex. bostadsbebyggelse) samt vissa förändringar av befintlig störningskänslig bebyggelse inom det område som utgör *påverkansområde för buller eller annan risk*.

Försvarsmakten anser att störningskänslig bebyggelse generellt inte skall tillåtas inom det angivna *påverkansområdet för buller eller annan risk*. En prövning bör dock göras i varje enskilt fall, då det kan finnas områden där omgivningspåverkan från buller eller annan risk inte föreligger på sådant sätt att nytillkommen bebyggelse medför påtaglig skada på riksintresset.

- Planer och bestämmelser som uppmuntrar till friluftsliv och rekreation inom det område som utgör *påverkansområde för buller eller annan risk*.
- Införandet av begränsningar så som områdesskydd (ex. naturreservat) som på något sätt förändrar möjligheterna till nyttjande av övnings- och skjutfältet, genom exempelvis begränsningar i tillståndspliktig verksamhet, uppförandet av anläggningar m.m.
- Förändringar i infrastruktur i närområdet som på något sätt påverkar möjligheterna att transportera fordon, materiel eller personal till fältet och dess närområden.

Remisser till Försvarsmakten

Remisser inom påverkansområdet och riksintresset behöver tillsändas Försvarsmakten för att säkerställa att alla aspekter av totalförsvarets militära del

¹ Bilagor 4-21 som tillhör FM2022- 23088:1. *Beslut om riksintressen för totalförsvarets militära del 2023*. Dessa underlag finns bl.a. tillgänglig på Försvarsmaktens hemsida, www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

beaktas i bedömningarna av påtaglig skada, där exempelvis inte all information om ett riksintresseanspråk finns redovisat i öppna underlag.

För mer information om remisser till Försvarsmakten se riksintressekatalogerna.²

Redovisning av området i kommunala översiktsplaner och liknande

För att riksintresset ska kunna tillgodoses och det inte ska uppstå påtaglig skada är det av stor vikt att riksintresset med tillhörande påverkansområden tydligt redovisas i kommunala översiktsplaner och liknande.

Aktuell geodata för den information som är öppen finns att ladda ner på Försvarsmakten hemsida.³

Synergier

Försvarsmakten kan konstatera att det kan finnas fördelar ur ett planeringsperspektiv att samlokalisera militära verksamheter med civila verksamheter. Exempel på verksamheter som Försvarsmakten anser kan vara lämpliga i detta avseende när det gäller i närheten av militär verksamhet som har en omgivningspåverkan av buller (ex. skjutfält, flygplatser m m) är bullrande industrier, flygplatser eller annan infrastruktur som vägar eller järnvägar. En prövning behöver dock göras i varje enskilt fall, för att säkerställa att begränsningar på den militära verksamheten inte uppstår.

På många övnings - och skjutfält finns höga naturvärden. Dessa naturvärden har i stor utsträckning uppstått som en direkt eller indirekt följd av den militära övningsverksamheten samt ett, ur Försvarsmaktens perspektiv, rationellt skogsbruk. Ofta är det övningsverksamhet som skapar förutsättningar för att bibehålla en hög biologisk mångfald.

Försvarsmakten ser samtidigt en viss problematik med att det införs områdesbestämmelser så som naturreservat, Natura 2000-områden m.m. över fälten med anledning av att dessa skydd i förlängningen kan begränsa Försvarsmaktens verksamhet. Gällande Natura 2000 är det särskilt svårt att i dagsläget bedöma risken för att lagstiftningen/riktlinjerna på EU-nivå skärps vilket kan medföra skada på riksintresset samt i förlängningen skada naturvärdena trots att målsättningen är det motsatta. Skyddsvärdena i sig utgör dock generellt inget hinder för den militära verksamheten och så länge militär verksamhet bedrivs inom området kan naturvärdena till stor del anses skyddade med anledning av att annan verksamhet begränsas.

² Bilagor 4-21 som tillhör FM2022- 23088:1. *Beslut om riksintressen för totalförsvarets militära del 2023*. Dessa underlag finns bl.a. tillgängliga på Försvarsmaktens hemsida.

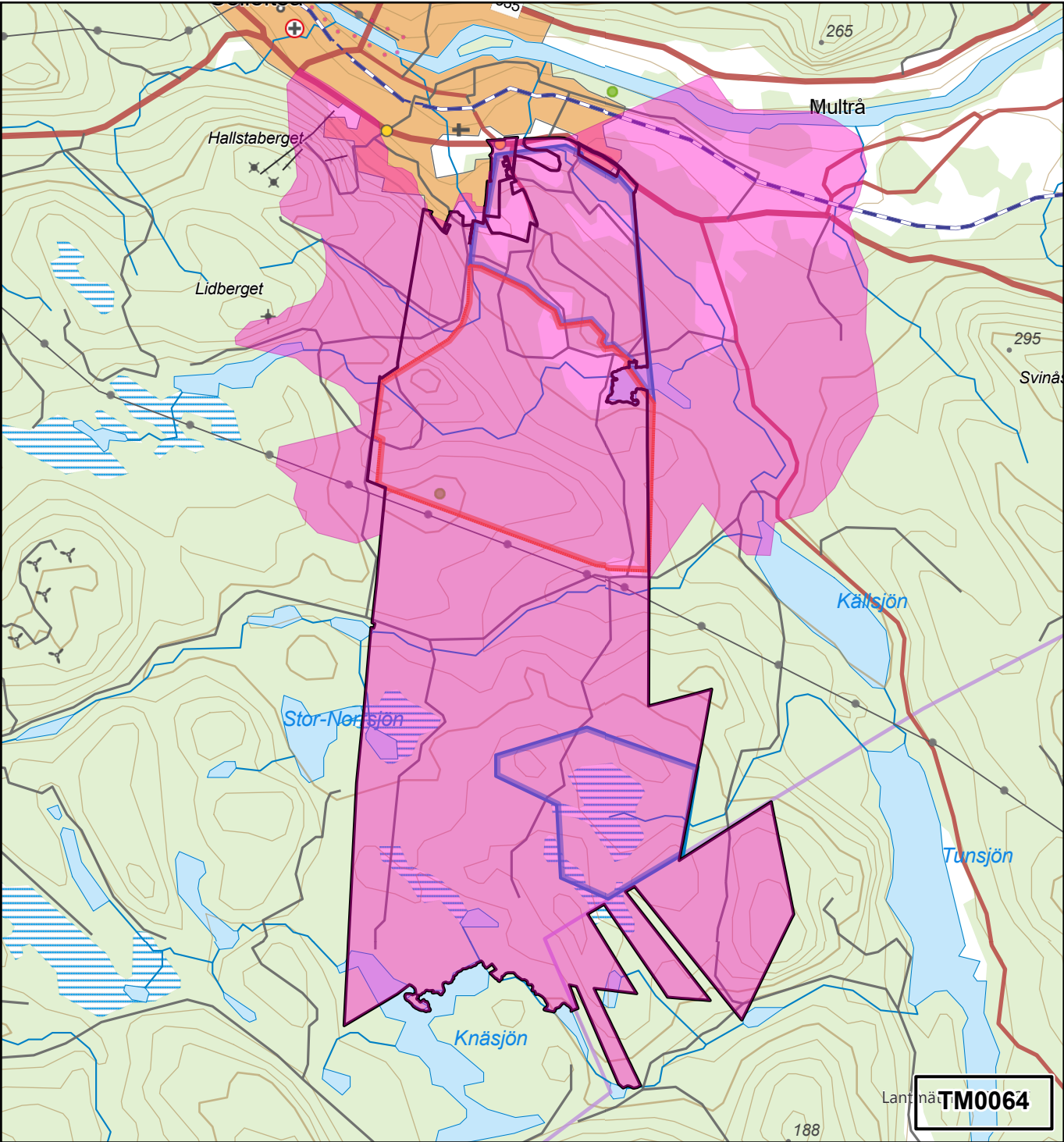
³ www.forsvarsmakten.se/riksintressen

RIKSINTRESSE PÅ LAND FÖR TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL TJÄRNMYRANS ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT - TM0064

Kommun: Sollefteå, Kramfors - Län: Västernorrland

För mer information om riksintresset
samt tillhörande påverkansområden,
se värdebeskrivningarna samt
www.forsvarsmakten.se

0 1 km

Öppna riksintressen 3 kap 9 § andra stycket MB

 Riksintresse på land

Påverkansområden

 Påverkansområde för buller eller annan risk